

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Акүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы
КАРАРЫ**

Акүбә ш.т.п.

№ 10

"25" 07 2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
“Акүбә шәһәр тибындагы поселогы”нда жирләү эшен
оештыру турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Президентының 1996 елның 29 июнәндәге 1001 номерлы
Указы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми
принциплары турында" 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы, Татарстан
Республикасы Азнакай муниципаль районының "Жирләү һәм күмү эше турында"
1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Указы, "Акүбә шәһәр тибындагы
поселогы" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Акүбә шәһәр тибындагы поселогы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы “Акүбә шәһәр
тибындагы поселогы” муниципаль берәмлегендә жирләү эшен оештыру турындагы
Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми
порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга:
<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында
Интернет "мәгълүмат-коммуникацион челтәрәндә түбәндәге веб-адрес буенча"
урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны торак-коммуналь хужалык,
төзекләндерү, экология һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

Р.А. Галиева

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы "Актүбә шәһәр тибындагы поселогы" Советының 2017 елның 25 июлендәге 10 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы "Актүбә шәһәр тибындагы поселогы" җирләү эшен оештыру турындагы Нигезләмә

"Актүбә шәһәр тибындагы поселогы"нда күмү эшен оештыру турында әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Президентының 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указы нигезендә "Үлгәннәрне күмү буенча хезмәтләр күрсәтү гарантияләре турында", 12.01.1996 N 8-ФЗ "Җирләү һәм күмү эше турында"гы Федераль законнары, 06.10.2003 N 131-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында"гы Указы, җирләү һәм күмү өлкәсендә башка норматив хокукый актлар, зиратларны, биналарны, күмү өчен санитар таләпләр (Сан2.821-2811-11) нигезендә эшләнгән.

Глава 1. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр һәм терминнар:

Әлеге нигезләмәдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

- җирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы - җирле үзидарәнең вәкаләтле органы яисә җирле үзидарә органының җирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтләр бирелгән вәкаләтле вазыйфаи заты;

- җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт - түләүсез нигездә җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеген күрсәтү максатларында муниципаль берәмлекләрнең җирле үзидарә органнары тарафыннан төзелә торган оешма;

- җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге - җирлөгәндә дөүләт гарантияләрен тәэмин итү максатларында түләүсез нигездә җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт күрсәтүнең минималь исемлеге;

- күмү зонасы - зират территориясенә төп функциональ өлеше, анда күмү башкарыла, шул исәптән көлле урналарны күмү;

- җирләү урыннары - зиратны күмү зонасында бирелә торган җир кишәрлекләре;

- кабер ташлары (кабер ташлары) - күмү урыннарында урнашкан истәлекле корылмалар;

- ялгыз күмүләр - вафат булганнарны (һәлак булганнарны) күмү өчен җәмәгать зиратлары территориясендә бирелә торган, ире, якин туганнары, башка туганнары йә вафат булучының законлы вәкиле, шулай ук шәхесе эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән вафат булганнарны күмү урыннары;

- туганлык җирләүләре - үлгән ир яисә хатынның якин туганын шул ук җир кишәрлегендә җирләүне гарантияләү өчен җәмәгать зиратлары территориясендә түләүсез нигездә бирелә торган җирләү урыннары;

- гаилә (ыруглык) каберлекләре - өч һәм аннан да күбрәк үлгән якин туганнарны, башка туганнарны күмү өчен җәмәгать зиратларында түләүле нигездә (туганлыкны күмү урынын исәпкә алып) бирелә торган җирләү урыннары;

- гаилә әгъзалары - бергә яшәүче һәм уртак хужалык алып баручы туганлыкка (үзлеккә) бәйле затлар;

- буш күмү өчен ябык зиратлар - күмү зонасында күмү урыннары бирү өчен буш жир кишәрлекләре булмаган зиратлар;
- санитария-яклау зонасы - торак төзелештән, ландшафт-реакцион зонадан, ял зонасыннан һәм башка объектлардан күмү урыннарын аерып торучы зона, чикләре мәжбүри рәвештә махсус мәгълүмат билгеләре белән;
- жирләү - үлгән туганнарны күмү билгеләнгән төр типтә бирелгән урында үлгән кешене күмү.

2 бүлек. ЖИРЛӘҮНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ГАРАНТИЯЛӘРЕ

2 статья. - жирләү буенча гарантияләнгән хезмәтләр исемлеге;

1. Үз өстенә күмү бурычын үз өстенә алган ир яисә хатынны, якин туганнарына, башка туганнарына, үлгән яисә башка затның законлы вәкиленә (алга таба - вафат булганны күмүне гамәлгә ашыру бурычын үз өстенә алган зат) күмү буенча хезмәтләр исемлегенең түбәндәге бушлай нигездә күрсәтү гарантияләне:

1) күмү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү (күмү хужасы таныклыгын һәм номерын бирү);

2) күмү өчен кирәкле табутны һәм башка предметларны (тукыма - х/б, такта, эчке киём комплекты, тукума белән капланган табут) бирү һәм китерү;

хатынының, якин туганнарының, башка туганнарының яисә вафат булучының законлы вәкиленең гәүдәсен фаш итү;

3) үлгән кешенең гәүдәсен (калдыкларын) зиратта (крематорийда) йөртү, ритуаль билгеләнештәге предметларны китерү буенча транспорт хезмәтләре күрсәтү;

4) күмү (кабер казу һәм кул күмү, алга таба көл белән урна бирү белән кремация);

5) күмү китапларын алып бару.

2. Түләүсез нигездә жирләү буенча хезмәтләр гарантияләнгән исемлеген күрсәтү күмү эшенең махсуслаштырылган хезмәте, юридик һәм физик затлар тарафыннан башкарыла һәм мөрәжәгать итү характерында була.

Бу максатларда түбәндәге документлар бирелә:

- түләүсез нигездә жирләү хезмәтләренең гарантияләнгән исемлеген күрсәтү турында ирекле формада гариза;

үлем турында медицина таныклыгы.

3. Үлгән кешене күмүне үз өстенә алган зат гражданлык хәле актларын теркәү органнарында мөстәкыйль рәвештә үлем турында таныклык рәсмиләштергән булса, жирләүгә социаль пособие түләү өчен түләү алу өчен вәкаләтле органга пособие түләү буенча түбәндәге документларны тапшыра:

- үлем турында таныклыкның күчermәсен, чынлык кушымтасы белән чагыштыру өчен;

үлем турында белешмә.

4. Жирләү буенча хезмәтләренең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләренең сыйфаты, чын статьяның 1 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгәннәрдән тыш, жирле үзидарә органы билгеләгән таләпләргә туры килергә тиеш.

5. Жирләү буенча хезмәтләренең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләренең бәясе, әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 пунктында күрсәтелгәннәрдән тыш, Россия Федерациясе Пенсия фондының Азнакай районындагы һәм Азнакай шәһәрәндәге идарәсе, Россия Федерациясе Социаль иминият фонды бүлеге белән килештереп, жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

тарафыннан күрсәтелә.

3. Стоимость услуг по погребению безродных, невостребованных и неопознанных умерших устанавливается в соответствии с ч. 7 ст. 2 настоящего Положения.

4. Таныш булмаган үлгән кешеләрне күмү хокук саклау органнары ризалыгы белән билгеләнгән вакытта гамәлгә ашырыла.

4 статья. Мәет җирләүгә социаль пособие

1. Мәет үлгән кешене күмүне үз өстенә алган затлар акчалары исәбеннән башкарылган очракта, күрсәтелгән затларга Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән күләмдә күмүгә социаль пособие түләнә.

2. Мәет җирләүгә яисә бер мәртәбә матди ярдәм күрсәтүгә социаль пособие билгеләү һәм түләү тәртибе Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә.

3 бүлек. ЖИРЛӘУ ЭШЕНЕҢ НИГЕЗЛӘРЕ

5 статья. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә кулланыла торган мөлкәт

1. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә файдаланыла торган мөлкәтне биләү, аннан файдалану һәм аның белән эш итү Россия Федерациясе законнары һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Зиратлар урнашкан җир кишәрлекләре җир законнары нигезендә даими (вакыты чикләнмәгән) файдалануга бирелә.

6 статья. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы

1. "Актүбә шәһәр тибындагы поселогы" җирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы булып Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының " Актүбә шәһәр тибындагы поселогы" башкарма комитеты тора.

2. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы карамагына түбәндәгеләр керә:

1) авыл җирлеге территориясендә ритуаль хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту;

2) авыл җирлеге территориясендә җирләү урыннарын булдыру һәм оештыру турында, зиратны ябу турында, булган җирләү урыннарын күчерү (табигый бәла-казалар куркынычы янаган очракта) турында карар кабул итү;

3) җирләү һәм күмү эше өлкәсендә муниципаль программалар кабул итү һәм гамәлгә ашыру;

4) кануннар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә күмү урыннарын урнаштыру өчен җир кишәрлекләре бирү;

санитария һәм экология таләпләре бозылганда күмү урынында эшчәнлекне туктатып тору яисә туктату, җибәрелгән хокук бозуларны бетерү буенча чаралар күрү;

б) җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләргә (тарифларга) бәяләрне раслау;

7) күмү урыннары күләмнәрен билгеләү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

8) зиратларны карап тоту һәм карап тоту кагыйдәләрен билгеләү;

9) гаилә (ыруглык) күмүләр реестрын булдыру һәм алып бару, муниципаль зиратларда гаилә (бала табу) каберлеге өчен урын бирү яисә бирүдән баш тарту турында карар кабул итү;

10) җирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территориясендә җитештерелгән барлык төр күмүләрне исәпкә алуны алып бару, шулай ук аларны

инвентаризацияләү;

11) гамәлдәге законнарда каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

3. "Актүбә шәһәр тибындагы поселогы" башкарма комитеты жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт төзи, аңа күмү буенча бурычлар йөкләнә.

7 статья. Жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт

Күмү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәткә түбәндәгеләр йөкләнә:

1) жирләү хезмәтләренәң гарантияләнгән исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр күрсәтү;

2) вафат булганнарны, хатынына, якин туганнарына, башка туганнарына яисә вафат булганның законлы вәкиленә, шулай ук соралмаган һәм танылмаган вафат булганнарны күмү буенча хезмәтләр күрсәтү.

8 статья. Күмү хезмәтләре

Әлеге Нигезләмә максатларында жирләү хезмәтләренә жирләү буенча хезмәтләр күрсәтүнең гарантияләнгән исемлегендә каралган хезмәтләр керә.

9 статья. Моргка үлгәннәрне транспортлау белән бәйлә төп мәсьәләләр

1. Йөкләү-бушату эшләрен дә кертеп, вафат булганнарны моргка күчерү медицина учреждениеләреннән әлеге медицина учреждениеләренәң мәгълүмат чаралары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

2. Ире, якин туганнары, башка туганнары булмаган үлгән йә вафат булган, шулай ук суд-медицина экспертизасы (тикшеренүләр) һәм патолого-анатомик яру (медицина учреждениеләрендә вафат булганнан тыш) житештерү өчен вафат булган башка туганнары, шулай ук әлеге төр хезмәт күрсәтүләр өчен муниципаль контракт (киләшү) төзегән юридик затлар яисә индивидуаль эшкуарлар ачыкланган яисә вафат булган мәет булган урыннардан моргка йөртү.

3. Әлеге статьяның 1 һәм 2 өлешләрендә каралмаган очракларда вафат булганнарны транспортировкалау үлгән кешенә (яисә башка кызыксынучы затларны) күмүне үз өстенә алган зат акчалары исәбеннән юридик затлар яисә индивидуаль эшкуарлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4 бүлек. Жирләү урыннары

10 статья. Зират

1. Муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан барлык зиратларны исәпкә ала, жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең ул билгеләгән төрлөптә вәкаләтле органы алып бара.

2. Ирекле жирләү өчен ябылган зиратларда санитар-эпидемиологик кагыйдәләренә һәм нормаларны (алга таба - санитария кагыйдәләре) үтәп, бары тик жирле үзидарә органының ирекле жирләү өчен зиратны ябу турындагы хокукый акты үз көченә кергәнчә бирелгән туганлык, гаилә (бала табу), мактаулы күмү жирләре территориясендә генә жирләнә.

3. Зиратлар территориясендә аларның максатчан билгеләнеше белән туры килми торган берәр эшкуарлык эшчәнлегә тыела.

11 статья. Зиратларны карап тоту һәм карап тоту кагыйдәләре

1. Жирле үзидарә органы карамагындагы зиратларны карап тоту һәм карау кагыйдәләре жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы

тарафыннан билгеләнә.

2. Зират территориясендә юл хәрәкәте иминлеге турында Россия Федерациясе законнарын үтәп, транспорт чаралары өчен бушлай машина кую урыны каралырга тиеш.

3. Жирләү урыннарын чәчәкләр, материаллар белән сату итү шушы максатлар өчен бирелгән урыннарда гына үз компетенциясе чикләрендә жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнгән урыннарда гына гамәлгә ашырыла.

5 бүлек. КҮМҮ УРЫННАРЫ

12 статья. Жирләү урыннары һәм аларның төрләре

1. Әлеге Нигезләмә максатларында күмү урыны түбәндәге төрләргә бүленә: ялгыз, тугандаш, гаилә (ыруглы), мактаулы төрләргә.

Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы жирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территориясендә житештерелгән барлык күмүләрне исәпкә ала, шулай ук аларны инвентарьлаштыруны кимендә өч елга бер мәртәбә үткәрә.

2. Ижтимагый зиратлар территориясендә хәрби күмүләр (хәрби участоклар) өчен аерымланган жир кишәрлекләре (зоналар) һәм үлгән бер динне күмү каралырга мөмкин.

3. Жәмәгать зиратлары территориясендә халыкның радиация куркынычсызлыгы өлкәсендәге Россия Федерациясе кануннарын һәм санитария кагыйдәләрен үтәп, югары радиоактив фон булган үлгәннәрне күмү өчен аерым жир кишәрлекләре (зоналар) бирелергә мөмкин.

4. Зиратлар территориясендә житештерелгән жирләүләрне инвентаризацияләүне үткөрү тәртибе, Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләре үтәлеп, жирләү өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

5. Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә бирелгән күмү урыннары мәжбүри рәвештә тартып алына алмый, шул исәптән күрсәтелгән урыннарда урнаштырылмаган (ташландык) каберләр булса да.

6. Жирләү урыннары зиратны планлаштыру нигезендә бирелә. Кайбер участоклар арасындагы ераклык 0,5 м, рәтләр арасында 0,75 м булырга тиеш.

7. Санитар-яклау зонасы чикләрендә һәм юл кырыйларында зиратны планлаштыруны бозып күмү рәхсәт ителми.

13 статья. Ялгыз күмүләр

1. Ялгыз күмү урыннары жирләү өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт мөрәжәгать иткән көнне, ялгыз күмү урыны бирү турында гариза белән түләүсез нигездә бирелә. Гаризага үлем турында таныклыкның күчermәсе (дереслек кушымтасы белән) кушымта итеп бирелә. Ялгыз күмү урыннары шөхесе ачыкланмаган үлгән кешеләрне күмү өчен бирелгән очракта, гаризага өстәмә рәвештә эчке эшләр органнарының әлеге вафат булганнарны күмүгә ризалыгын раслый торган документ күчermәсе дә өстәлә (чынбарлыгын теркәп, төргәк өчен беркетелә).

2. Ялгыз күмү күләме 5 кв.м дан арта алмый (2,5 м x 2,0 м).

Бер дәрәжәдә жирләү бер урында - 1.

3. Ялгыз күмү өчен урыннар бирелгәндә, әлеге статьяның 4 өлешендә

билгелэнгән очрақлардан тыш, җирләү өлкәсендә һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан ялғыз күмү турында таныклык бирелми.

4. Яқын туганнар, башка туганнар барлыкка килгән очрақта, аларның язма мөрәжәгәте һәм туганлык мөнәсәбәтләрен раслый торған документлар бирү нигезендә, җирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан, санитария кагыйдәләрен үтәгән килеш, туганын әлеге кабергә күмү турында таныклык бирелә.

14 статья. Төп күмү

1. Туганнары күмү урыннары җирле үзидарәнең җирләү өлкәсендә вәкаләтле органы тарафыннан, вафат булган, махсуслаштырылган хезмәтне җирләү бурычын үз өстенә алган затның, туганлык җирләү эше яисә башка хужалык итүче субъектны күмү турында гариза белән җирләү бурычын үз өстенә алган затның мөрәжәгәте көнендә түләүсез нигездә бирелә. Гаризага үлем турында таныклыкның күчәрмәсе (төргәк өчен чын нөсхә кушымтасы белән), урнаны көл белән күмгәндә, өстәмә рәвештә гаризага кремация турында белешмә күчәрмәсе өстәлә (чынын чагыштыру өчен кушымта белән).

2. Тугыз җирләү күләме 10 кв.м (2,5 м х 4 м) артып китә алмый.

Күмү бер дәрәжәдә бер урында - 2.

3. Мәет җирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле җирле үзидарә органнары тарафыннан туганлык җирләү урыны бирелгәндә, туганлык җирләү турында таныклык бирелә.

15 статья. Гаилә (ыруглык) күмүләп

1. Гаилә (ыруглык) күмүләрен төзү урыннары чын җирләргә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

2. Зират территориясендә гаилә (ыруглык) күмү зонасы мәйданы зиратны күмү зонасының гомуми мәйданының 1/3 өлешеннән артмаска тиеш.

3. Җирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы җирле үзидарә органы карамагындагы зиратлар территориясендә гаилә (бала табу) каберлегә өчен урын бирү яисә бирүдән баш тарту турында карар кабул итә, гаилә (бала табу) күмүләре реестрын төзи һәм алып бара.

4. Гаилә (бала табу) җирләү өчен урын бирү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен җирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органына түбәндәге документлар тапшырыла:

1) гаилә (ыруглык) күмүне төзү өчен урын бирү турында гариза;

2) мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкый торған паспорт яисә башка документ күчәрмәсен, аны төшереп калдыру өчен нигез кушымта белән;

3) ике һәм аннан да яқын туганның (башка туганнарның) булуын раслаучы документларның исемлек өчен нигез салучылар кушымтасы белән күчәрмәләре.

Әлеге Нигезләмәдә каралмаган башка документлар бирү таләбе рөхсәт ителми.

Барлык тапшырылган документлар да мөрәжәгать итүчегә шушы статьяда күрсәтелгән документларны тапшырган көнне аларны кабул итү датасы турында тамга белән тапшырыла торған опись буенча кабул ителә.

Җирләү һәм күмү эше өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органы бирелгән документларны исәпкә алуны һәм саклауны тәэмин итә.

5. Гаилә (бала табу) күмү урыны киләчәктә җирләү өчен урын бирелсә, гаилә (бала табу) күмү өчен урын бирү яисә аны төкәдим итүдән баш тарту турындагы карар гариза барлык кирәкле документлар белән алынган көннән алып ундүрт календарь көннән артмаган срокта кабул ителә.

Өгәр җирләү хәзерге вакытта гамәлгә ашырылырга тиеш булса, гаилә (бала табу) күмү өчен урын бирү яисә аны бирүдән баш тарту турында карар мөрәжәгать итүче тарафыннан җирләү өлкәсендә җирле үзидарәнең вәкаләтле органына

жирләү һәм күмү эше (күмү көненә кадәр бер көннән дә соңга калмыйча) үлем турында медицина таныклығы яисә гражданлык хәле актларын теркәү органнары биргән үлем турында таныклык, шулай ук өлгә статьяның 4өлешендә күрсәтелгән документларны бирү көнендә кабул ителә.

7. Гаилә (бала табу) күмү урыны күләме 12 кв.метрдан арта алмый (туганлык жирләнүе өчен бушлай урынны исәпкә алып).

8. Гаилә (бала табу) күмү турындагы таныклыкта түбәндәгеләр күрсәтелә: гаилә (бала табу) каберлеге өчен урын бирелгән зиратның исеме; гаилә (бала табу) каберлеге күләме, зиратта урнашу урыны (квартал, сектор, участок номеры); гаилә (бала табу) күмү теркәлгән затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, шулай ук законнар нигезендә башка белешмәләр.

Гаилә (бала табу) жирләү өчен бирелгән урын турындагы мәгълүмат жирле үзидарәнең жирләү һәм күмү эше өлкәсендәгә вәкаләтле органы тарафыннан Гаилә (бала табу) күмүләр реестрына ул бирелгән көннән алып өч эш көне эчендә кертелә.

16 статья. Мактаулы күмүләр

1. Жәмәгать зиратлары территориясендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Азнакай муниципаль районы, “Актүбә шәһәр тибындагы поселогы” алдындагы казанышлары булган вафат булган гражданныр истәлеген мәңгеләштерү максатларында жирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле жирле үзидарә органы карары нигезендә мактаулы күмү өчен аерым жир кишәрлекләре (зоналар) карала ала.

2. Мактаулы күмү урыннары - күмелгән урыннар (кагыйдә буларак, зиратның төп аллеясе буйлап урнашкан, уңайлы якин килүләре һәм яхшы күзәтүләре булган зиратның төп аллеясы буйлап урнашкан) жирләү кызыксынучы затлар яисә оешмаларның үтенечнамәсе буенча түләүсез нигездә жирләү өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Азнакай муниципаль районы, “Актүбә шәһәр тибындагы поселогы” тарафыннан вафат булган һәм вафат булган иренәң, туганнарының, башка туганнарының яисә законлы вәкиленәң үтенече буенча түләүсез нигездә бирелә.

3. Мактаулы күмүләр өчен урын күләме - 6 кв.м мәйданлы участок.

4. Күмү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан мактаулы жирләү урыны бирелгәндә мактаулы күмү турында таныклык бирелә.

17 статья. Жирләү

1. Туганнары, гаилә (ыруглык), мактаулы күмү урынында түбәндәгә документлар бирелә:

1) жирләү турында гариза;

2) тиешле күмү турында таныклык;

3) гариза бирүченәң шәхесен таныкларучы паспортын яисә башка документны, чынын беркетеп, чагыштыру өчен;

4) жирләү урыны теркәлгән затның нотариаль таныкланган ризалыгы (мөрәжәгать итүче өлгә урында күмү урыны теркәлгән зат булмаган очракта);

5) үтерү турында таныклыкның күчәрмәсен, аны төшереп калдыру өчен нигез була.

Мөрәжәгать итүченәң күрсәтелгән документларның күчәрмәләре булмаган очракта, аларны өзәрләү жирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле жирле үзидарә органы хезмәткәрләре тарафыннан үз компетенциясе нигезендә тәэмин ителә.

Өлгә Нигезләмәдә каралмаган башка документларны тапшыруны таләп итү рәхсәт ителми.

18 статья. Жирләүләрне теркәү (яңадан теркәү)

1. Жирле үзидарә органы карамагындагы зират территориясендә

житештерелгән һәр күмү жирле үзидарәнең жирләү һәм күмү эше өлкәсендәгә вәкаләтле органы тарафыннан күмүләрне теркәү кенәгәсендә теркәлә. Күмүне теркәү турындагы язма күмү турындагы таныклыкка кертелә.

Күмү урыннарын теркәү кенәгәсендә күмүләрне теркәү һәм күмү турында таныклыктар бирү өчен түләү алынмый.

2. Күмү урыннарын һәм күмү турында таныклыктарны теркәү кенәгәләре күмү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан раслана.

Күләмнәрне теркәү китапларын алып бару тәртибе жирләү һәм күмү эше өлкәсендә вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

Авыл жирлегендә жирләүләрне теркәү кенәгәләрен саклауны Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының “Актүбә шәһәр тибындагы поселогы” башкарма комитеты тикшереп тора.

3. Жирләүләрне теркәү китаплары катгый хисап документлары булып тора һәм даими саклау эшләренә карый.

Күрсәтелгән китаплар жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан муниципаль архивка жирләү өлкәсендә, жирләү эше өлкәсендә билгеләнгән тәртиптә даими саклауга тапшырыла.

4. Башка затларга күмүне яңадан теркәү гариза бирү характерында була һәм, яңадан теркәлү сәбәпләрен күрсәтеп, гариза нигезендә күмү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Гаилә (ыруглык) күмүгә карата яңадан теркәлү якин туганнарда һәм башка туганнарда башкарыла, ә андыйлар булмаганда - башка затларга.

5. Жирләүләрне яңадан теркәгәндә жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы тарафыннан күмүләрне теркәү китабына һәм күмү турында таныклыкка тиешле үзгәрешләр кертелә.

Жирләүләрне теркәү китабына үзгәрешләр кертү өчен түләү алу һәм күмү турында таныклыкта башкарылмый.

6. Гаилә (бала табу) күмүләрен яңадан теркәү турындагы мәгълүмат жирле үзидарәнең жирләү һәм күмү эше өлкәсендәгә вәкаләтле органы тарафыннан Гаилә (бала табу) күмүләр реестрына яңадан теркәлү узган көннән алып өч эш көне эчендә кертелә.

19 статья. Үлем корылмалары (кабер ташлары) аларны теркәү

1. Жирләү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы кабер өстендәгә корылмаларның (кабер ташларының) биеклегә буенча чикләүләр билгеләргә хокуклы.

Үлем корылмалары (кабер ташлары) югарырак булмаган биеклек белән билгеләнә:

- һәйкәлләр - 2 метрдан артык түгел;

- Койма - 1,2 метрдан югары түгел.

2. Һәр кабер нигезендәгә корылманы (кабер ташын) теркәүне һәм алмаштыруны күмү һәм күмү эше өлкәсендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы гамәлгә ашыра, бу хакта кабер өстендәгә корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә һәм күмү турында таныклыкта тиешле язма эшләнә.

Кабер өстендәгә корылмаларны (кабер ташларын) теркәү кенәгәсендә урнаштыру һәм алмаштыру өчен түләү алу һәм тиешле язуну күмү турындагы таныклыкка кертү башкарылмый.

3. Кабер өстендәгә корылмаларны (кабер ташларын) урнаштыру һәм алмаштыру исеменә күмү урыны теркәлгән зат яисә аның вәкиле тарафыннан шәхесне таныклаучы паспорт яисә башка документ, күмү турында таныклык, шулай ук кабер өстендәгә корылманы (кабер ташларын) эзерләү (сатып алу) турында документ күрсәтелгәндә башкарыла.

4. Кабер өстендәгә корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китаплары катгый

хисап документлары булып тора һәм жирле үзидарәнең жирләү һәм күмү эше өлкәсендәге вәкаләтле органында даими сакланырга тиеш.

5. Кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) теркәү китабы үрнәге, аны алып бару һәм даими саклау өчен эзерләү тәртибе авыл жирлегенең жирләү һәм күмү эше өлкәсендәге вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

20 статья. Зиратларны карап тотуга санитар һәм экологик таләпләр

1. Зиратларда эшчәнлек санитария һәм экология таләпләре һәм жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, ул авыл жирлегенең вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирдә жирләү урыннарының санитар-эпидемиологик күзәтчелеге һәм экологик контроле Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең Татарстан Республикасы буенча идарәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Мәет жирләү урынын тотуга санитария һәм экология таләпләре бозылганда, авыл жирлегенең вәкаләтле органы күмү урынында эшчәнлекне туктатып торырга яисә туктатырга, жибәрелгән хокук бозуларны бетерү һәм кеше сәламәтлегенә, шулай ук жирләүнең яңа урынын булдыру буенча чаралар күрергә тиеш.

4. Жирлөгәндә кулланыла торган предметлар һәм матдәләр (табутлар, урналар, венюклар, бальзамлы торган матдәләр) санитар-эпидемиологик таләпләргә һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге таләпләргә туры килергә тиеш.

6 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре

21 статья. Нигезләмәне үтәмәгән өчен җаваплылык

1. Өлеге Нигезләмәне бозуга юл куйган затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы булалар.